

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1999

19 augustus 1999

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– van de heer Carl Decaluwé c.s. –

**betreffende de aanplanting van hagen en bomen
langs wegen en waterwegen**

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De voorbije periode werden naar aanleiding van gewestplanwijzigingen vaak verhitte discussies gevoerd over het aantal groen- en bosgebieden. De algemene benadering van dat probleem is tot 2007 vastgelegd in de ruimtebalans van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

Door de administratie Wegen en Verkeer worden ook inspanningen geleverd om de zogenaamde klaverbladen te beplanten en te bebossen ; uit talrijke schriftelijke vragen bleek echter dat deze grondgebieden niet worden meegeteld in de ruimtebalans van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

Nieuw in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen is de categorisering van de wegen en de waterwegen in Vlaanderen.

De vroegere straatwegen of "steenwegen" waren belangrijke verbindingswegen, maar hun functie veranderde door de komst van autowegen en autosnelwegen. Zij zijn momenteel uitgerust boven het niveau waarin ze werden ingedeeld binnen het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Wanneer de categorisering operationeel wordt, zal een groot aantal van deze wegen dan ook moeten worden heraangelegd. Het aantal rijstroken kan worden verminderd, er kunnen volwaardige fietspaden worden aangelegd, terwijl er ook een inspanning kan worden geleverd voor meer groenaanplanting. In antwoorden op schriftelijke vragen naar aanleiding van concrete gevallen, stelde de minister trouwens al duidelijk dat in het kader van de nieuwe categorisering de wegen zullen worden heraangelegd.

Op oude kaarten of oude foto's en soms zelf nog in de realiteit zijn de vroegere straatwegen en waterwegen vaak bomenlanen. Op de oude kaarten van Ferraris – eind 18e eeuw – krijgt men daarvan voor Vlaanderen een prachtig overzicht. Naast deze bomenlanen vindt men ook randbegroeiing in de vorm van talrijke hagen, die in bepaalde delen van Vlaanderen nagenoeg volledig verdwenen zijn.

Wel wordt vastgesteld dat de provincies (zoals bv. West-Vlaanderen) en de gemeenten gestart zijn met projecten van "herbehaging" om de vroegere landschapkenmerken opnieuw in ere te herstellen en de hagen opnieuw ten volle als landschapselement in te voeren. In het kader van de biodiversiteit is dat een niet onbelangrijk aandachtspunt.

Eenzelfde aanpak zou kunnen worden overwogen voor de heraanplanting van bomen langs oude straatwegen en waterwegen.

Jaren terug werden bijvoorbeeld de bomen langs de Damse vaart heraangeplant, waarbij duidelijk werd verwezen naar het historische karakter van het landschap. Een inventarisatie van historische lijninfrastructuren langs bestaande waterwegen lijkt dan ook aangewezen. In de naburige regio's wordt nauwlettend aandacht besteed aan het behoud van de historische lijninfrastructuren, onder meer in de regio's Kent-Sussex en de Bretonse regio in Frankrijk.

Door deze aanpak kunnen verschillende doelstellingen van vroegere beleidsopties van de Vlaamse regering worden gerealiseerd :

- 1° de verfraaiing van het landschap en het herstel van een aantal historische landschapselementen ;
- 2° het inschakelen van haag- en bomenlanen in de groene lijninfrastructuur en de natuurlijke structuur van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen ;
- 3° de verhoging van de biodiversiteit ;
- 4° de creatie van extra werkgelegenheid (hoofdzakelijk voor lagergeschoolden, die niet alleen de aanplanting, maar zeker ook het onderhoud kunnen verzorgen).

Vanzelfsprekend kan men niet zomaar alle vroegere straat- en waterwegen beplanten. Dit moet oordeelkundig gebeuren, gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek en rekening houdende met de plaatselijke situaties als rioleringen, fietspaden, ... Bovendien moet bij de inventarisatie worden nagegaan wie verantwoordelijk is voor een bepaalde straat- of waterweg (de gemeente, de provincie of het Vlaamse Gewest).

Samenwerking met de administratie Milieu-, Natuur-, Land- en Waterbeheer zal allicht noodzakelijk zijn om een goede coördinatie tussen de administratie Wegen en Verkeer en de Milieu- en Natuurdiensten te bewerkstelligen.

Carl DECALUWE

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en de categorisering van wegen en waterwegen ;
- overwegende het historische belang van een aantal "steenwegen" en hun tegenwoordig achterhaalde functie ;
- overwegende dat haag- en bomenlanen kunnen worden ingeschakeld in de natuurlijke structuur, opgenomen in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, en de biodiversiteit ten goede kunnen komen ;
- overwegende dat de beplanting van oude "steenwegen" een extra kans op werkgelegenheid creëert voor werklozen met een lage scholingsgraad ;
- vraagt de Vlaamse regering :
 - 1° een onderzoek en een inventarisatie te starten van de historische lijninfrastructuren in relatie met de categorisering van het wegen- en waterwegennet, volgens het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen ;
 - 2° reeds nu, bij de herinrichting van wegen volgens de categorisering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, rekening te houden met de bekommernissen van deze resolutie ;
 - 3° een proefproject uit te werken inzake de beplanting van oude straat- en waterwegen.

Carl DECALUWE

Jan LAURYS
